Lietas Nr. C05035213
Lietas arhīva Nr. C-0032-14/9

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Vidzemes apgabaltiesa šādā sastāvā:

tiesnese: E. Sudāre

ar sekretāri: G. Kāznieci

Madonā, 2014. gada 29. janvārī, izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu **/pers. C/ prasību pret /pers.D/par uztura līguma atcelšanu un īpašuma tiesību atjaunošanu uz nekustamo īpašumu.**

Tiesa **k o n s t a t ē j a:**

2013.gada 3.jūnijā Vidzemes apgabaltiesā saņemta /pers. C/ prasība pret /pers.D/par uztura līguma atcelšanu un īpašuma tiesību atjaunošanu uz nekustamo īpašumu.

Prasītājs lūdz atcelt starp /pers. C/ un /pers.D/ 2000.gada 21.martā noslēgto mūža uztura līgumu un atzīt /pers. C/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese/, apzīmējums kadastrā /numurs/dzēšot ierakstus zemesgrāmatā par /pers.D/īpašuma tiesībām uz šo nekustamo īpašumu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2000.gada 21.martā starp /pers. C/, /pers. E/ un /pers.D/tika noslēgts uztura līgums. /pers. C/ atsavināja un nodeva īpašumā /pers.D/, par mūža uzturu /pers. C/ un viņa laulātai /pers. E/ uz īpašumtiesību pamata piederošu nekustamu īpašumu, kas atrodas /adrese/.

/pers.D/ īpašuma tiesības zemesgrāmatā uz minēto nekustamo īpašumu nostiprinātas 2000.gada 11 .aprīlī.

Prasītājs norāda, ka, saskaņā ar uztura līgumu, /pers.D/apņēmās dot /pers. C/ un /pers. E/ uzturu līdz mūža galam, kas sevī ietver :

1. Dot uzturu, kopšanu, mitekli, apģērbu un ārstēšanu, nepieciešamības gadījumā nodrošināt ar speciālu kopšanu;
2. Nodrošināt minētos laulātos ar dzīvojamām telpām līdz viņu mūža beigām;
3. Visas uztura ņēmēja lietošanā atstātās telpas uztura devējs apņemas apgaismot, apkurināt, uz sava rēķina veikt nepieciešamos remontdarbus, kā arī maksāt visus nodokļus un nodevas par visu īpašumu;
4. Pienācīgi apglabāt un izvadīt pēdējā gaitā.

/pers. E/ ir mirusi 2004.gada 11.februārī.

Prasītājs norādījis, ka kopš uztura līguma noslēgšanas, /pers.D/ir izpildījis tikai vienu līguma nosacījumu - pienācīgi apglabājis un izvadījis pēdējā gaitā /pers. E/. Neviens cits uztura līguma nosacījums nav pildīts.

Prasītājs vērš uzmanību, ka minētā iemesla dēļ ir piedāvājis /pers.D/labprātīgi izbeigt uztura līgumu. /pers.D/pret to neiebilst, bet vienmēr atrunājas ar laika trūkumu minēto darbību veikšanai. Jau trīs gadus /pers.D/pastāvīgi nedzīvo Latvijas Republikā, bet atrodas ārzemēs un precīza viņa dzīvesvieta nav zināma, ir zināms tikai tas, ka viņš atrodas Bostonā.

Prasītājs uzsver, ka pats sevi nodrošina ar uzturu, kopšanu, apģērbu un ārstēšanu, pats nodrošina mājas apkuri, remontu, teritorijas kopšanu, kā arī pats maksā visus nodokļus un nodevas par nekustamo īpašumu, kas tagad pieder /pers.D/.

Prasītājs norādījis, ka viņam ir 90 gadi un gadu atpakaļ pats vēl varēja sevi apgādāt, varēja arī padarīt piemājas darbus, kā arī nesagādāja grūtības ziemā apkurināt māju un notīrīt sniegu. Tomēr tagad nepieciešams, lai līdzās būtu kāds cilvēks, kurš sniedz palīdzību gan piemājas darbos, gan mājas darbos. Piemēram, nodrošina malkas sagādāšanu ziemai, malkas skaldīšanu un krāmēšanu, zāles nopļaušanu un dārza sakopšanu. Arī mājai nepieciešams remonts un prasītājam ir nepieciešams palīgs, kas to var

nodrošināt. Ņemot vērā prasītāja gadus, arī veselības stāvokļa dēļ ir nepieciešama kāda uzticama cilvēka klātbūtne, lai neatkārtojas gadījums, kad sirds problēmu dēļ prasītājs palika bezpalīdzīgā stāvoklī un nebija neviena, kas sniegtu pirmo palīdzību un izsauktu ārstu. Prasītājs norāda, ka vairākkārt ārstējies slimnīcā, kur nācies atrasties pat mēneša garumā. Tādos brīžos ir nepieciešams, lai kāds rūpējas par nekustamo īpašumu (māju), to pieskata, apkurina un apciemo arī viņu slimnīcā.

Pēc prasītāja domām /pers.D/bezdarbība apstiprina, ka viņš, kā līgumslēdzēja puse, ir negodprātīgs.

Prasība pamatota uz Civillikuma 1589., 2104., 2193.pantiem.

2013.gada 15.jūnijā Vidzemes apgabaltiesā saņemts /pers.D/paskaidrojums, kurā norādīts, ka /pers. C/ prasību atzīst pilnībā.

Tiesas sēdē prasītāja /pers. C/ pilnvarotais pārstāvis, zvērināts advokāts G. Koris prasību uzturēja un sniedza paskaidrojumus, saskaņā ar prasības pieteikumā norādītajiem argumentiem. Norādīja, ka ar uztura līgumu nav sasniegts paredzētais mērķis, jo atbildētājs līgumu nepilda. Uz šo brīdi prasītājam ir cits aprūpētājs. Paskaidroja, ka atbildētājam ir zināms par tiesvedību, jo ar viņu esot personīgi runājis un uz atbildētāja e-pasta adresi nosūtījis prasības pieteikuma kopiju. Atbildētājs 2013.g. novembrī zvanījis prasītājam, lai viņu apsveiktu dzimšanas dienā un teicis, ka piekrīt līguma atcelšanai. Līdz ar to starp pusēm par līguma atcelšanu strīda neesot.

Atbildētājs /pers.D/uz tiesas sēdi nav ieradies. Ņemot vērā to, ka atbildētājs lietā ir iesniedzis rakstisku paskaidrojumu (lietas 31.lapa), kurā norādījis, ka pilnībā piekrīt prasībai, kā arī laikrakstā "Latvijas Vēstnesis"/datums/, laidienā Nr. /numurs/, ir bijis ievietots uzaicinājuma sludinājums (lietas 43.lapa), kā arī to, ka prasītāja pārstāvis norādīja, ka atbildētājam ir zināms par uzsākto tiesvedību un viņš piekrīt uztura līguma atcelšanai, tiesa secina, ka lietu iespējams izskatīt bez atbildētāja klātbūtnes.

Novērtējusi prasītāja pārstāvja paskaidrojumus un tiesas sēdē pārbaudītos pierādījumus, tiesa secina, ka prasība ir apmierināma.

No lietas materiāliem redzams, ka starp /pers. C/ un /pers. D/ 2000.gada 21.martā noslēgts mūža uztura līgums (lietas7.-8.lapa), ar sekojošiem noteikumiem:

1. Dot uzturu, kopšanu, mitekli, apģērbu un ārstēšanu, nepieciešamības gadījumā nodrošināt ar speciālu kopšanu;
2. Nodrošināt minētos laulātos ar dzīvojamām telpām līdz viņu mūža beigām;
3. Visas uztura ņēmēja lietošanā atstātās telpas uztura devējs apņemas apgaismot, apkurināt, uz sava rēķina veikt nepieciešamos remontdarbus, kā arī maksāt visus nodokļus un nodevas par visu īpašumu;
4. Pienācīgi apglabāt un izvadīt pēdējā gaitā.

Atbilstoši Civillikuma 2096.pantā noteiktajam, ar uztura līgumu viena puse nodod otrai naudā vai graudā kādu mantisku vērtību, par ko otrā tai dod uzturu, kamēr uztura ņēmējs dzīvo, ja vien par šā pienākuma ilgumu nav norunāts citādi.

No lietā esošās Gulbenes rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas nodalījuma noraksta Nr. /numurs/ redzams, ka, pamatojoties uz iepriekš minēto Uztura līgumu, 2000.g. 11.04. īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese/, nostiprinātas atbildētājam /pers.D/(lietas 9.-10.lapa).

Prasītājs norādījis, ka atbildētājs ikdienā nepilda Uztura līguma nosacījumus, jo nedzīvo Latvijā.

Novērtējot lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka prasībā minētie prasītāja argumenti ir pierādīti. Saskaņā ar Uztura līgumā pielīgto, atbildētājam ir pienākums nodrošināt prasītāju ar ārstēšanu. No lietā pievienotajiem Rēķiniem un čekiem (lietas 12. un 16.lapa) redzams, ka par ārstēšanos stacionārā divas reizes prasītājs ir maksājis pats.

Tāpat tiesai nav pamata apšaubīt prasītāja norādīto, ka atbildētājs nepilda arī citus Uztura līgumā pielīgtos noteikumus- dot uzturu, kopšanu, apģērbu, visas uztura ņēmēja lietošanā atstātās telpas apgaismot, apkurināt, uz sava rēķina veikt nepieciešamos remontdarbus, kā arī maksāt visus nodokļus un nodevas par visu īpašumu, jo tiesai nav pamata apšaubīt faktu, ka atbildētājs nedzīvo savā deklarētajā dzīves vietā /adrese/, bet gan ārpus Latvijas.

Saskaņā ar Civillikuma 2101.pantā noteikto, uzturs jānodod, ja nav norunāts citādi, par gada ceturksni uz priekšu, bet ja uzturs dodams arī graudā, tad pusgadu uz priekšu.

Civillikuma 2104.pantā, kas nosaka Uztura līguma izbeigšanos, minēts, ka abas puses var vienpusēji atteikties no līguma aiz iemesliem, kas norādīti 2193.pantā. Savukārt CL 2193.pants nosaka, ka abas puses var vienpusēji atteikties no līguma pirms norunātā laika notecējuma, ja viņām ir svarīgi iemesli. Par svarīgu iemeslu galvenā kārtā atzīstams katrs tāds apstāklis, kurš aiz tikumības un savstarpējas taisnprātības apsvērumiem neļauj turpināt līguma attiecības. Jautājumu par tādu apstākļu esamību izšķir tiesa pēc sava ieskata.

Novērtējot prasībā minēto, tiesa secina, ka tādi apstākļi lietā ir konstatējami, jo prasītājs ir 90 gadus vecs un minētais apstāklis neizraisa šaubas par to, ka viņam ir nepieciešama ikdienas aprūpe, kas sevī ietver prasībā norādīto- nepieciešams, lai līdzās būtu kāds cilvēks, kurš sniedz palīdzību gan piemājas darbos, gan mājas darbos- nodrošina malkas sagādāšanu ziemai, malkas skaldīšanu un krāmēšanu, zāles nopļaušanu un dārza sakopšanu, nepieciešamo mājas remontu. Tiesas ieskatā kā svarīgs vērtējams arī apstāklis, ka, ņemot vērā prasītāja gadus, arī veselības stāvokļa dēļ ir nepieciešama kāda cilvēka klātbūtne, lai neatkārtojas gadījums, kad sirds problēmu dēļ prasītājs palika bezpalīdzīgā stāvoklī un viņam netika sniegta pirmā palīdzība un izsaukts ārsts.

Bez tam, tiesai nav pamata apšaubīt arī prasītāja minēto, ka atbildētājs piekrīt uztura līguma atcelšanai, jo savā rakstveida paskaidrojumā par prasību atbildētājs ir norādījis, ka pilnībā piekrīt iesniegtajai prasībai (lietas 31.lapa).

Pamatojoties uz iepriekš minēto, tiesa secina, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Ņemot vērā tiesas sēdē konstatēto un pamatojoties uz Civillikuma 1589., 2104., 2193.p.p., Civilprocesa likuma 42.p. pirmo daļu, 193.pantu, Vidzemes apgabaltiesa

n o s p r i e d a :

/pers. C/, p.k. /personas kods/, **prasību apmierināt.**

Atcelt starp /pers. C/, p.k. /personas kods/, **un /pers.D/,** p.k. /personas kods/, **2000.gada 21.martā noslēgto mūža uztura līgumu.**

Atzīt /pers.C/, p.k./personas kods/, īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese/, apzīmējums kadastrā /numurs/, dzēšot zemesgrāmatā ierakstu par īpašuma tiesībām /pers.D/, p.k. /personas kods/.

Piedzīt no /pers.D/, p.k. /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 328,74 *euro* (trīs simti divdesmit astoņi *euro* 74 centi) (Ls 231,04) , kas ieskaitāmi: Valsts kase, Nr. 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, valsts kase, BIC TRELLV22 ar norādi civillietā Nr. C 23028411 **un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 11,68 *euro*** (vienpadsmit *euro* 68 centi) (Ls 8,22), kas ieskaitāmi: saņēmējs Tiesu administrācija, Mūkusalas iela 41 b, Rīga, reģ. Nr. 90001672316, konta Nr. LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr. C 05035213.

Noteikt /pers.D/, p.k. /personas kods/, termiņusprieduma labprātīgai izpildei daļā par ar tiesas izdevumu samaksu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Minēto izdevumu samaksas gadījumā- maksājumu apliecinošais dokuments iesniedzams Vidzemes apgabaltiesā minētajā termiņā.

Spriedumu var pārsūdzēt LR Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas- 2014.gada 13. februāra, apelācijas sūdzību iesniedzot Vidzemes apgabaltiesā.

Tiesnese: E. Sudāre